

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Nyelv és kommunikáció (LLM4023)

Egyetemi tanév: 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (önálló szak)
1.7. Képzési forma	Nappali tagozatos képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Nyelv és kommunikáció	A tantárgy kódja	LLM4023
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint egyetemi adjunktus		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint egyetemi adjunktus		
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	2
2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	DF

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					16
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					56
3.8. A félév összóraszama					98
3.9. Kreditszám					4

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, laptop, vetítő
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumi terem, számítógép, vetítő, internet

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 Az általános nyelvészeti fogalmak adekvát használata Interdiszciplináris kitekintés a humán tudományok specifikus módszereire Probléma-megbeszélés, okszerű érvelés
Transzverzális kompetenciák	CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás. CT3 Egyéni kutatási projektek megtervezése s kivitelezése.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	A hallgató ismeri a szociolingvisztika alapfogalmait és leggyakoribb vizsgálati témáit.
Képességek	A hallgató képes nyelvi jelenségek szociolingvisztikai vizsgálatára.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes szociolingvisztikai szempontokat érvényesíteni és önállóan megfigyelni és elemezni különféle jelenségeket.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A hallgatók érdeklődésének felkeltése a nyelvészet modern elméletei iránt, az interdiszciplináris szemlélet kialakítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A hallgatók megismertetése a szociolingvisztika általános problémáival - A korábbi tanévekben tanultak integrálása egy nagyobb egységbe

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szociolingvisztika helye a nyelvészeti kutatásokban (A nyelvészet központi és határterületei; a szociolingvisztika mint interfész a különböző nyelvi szinteken; a szociolingvisztika kutatási területei: különös tekintettel a dialektológiára; nyelvhelyesség, nyelvi norma; preskriptív vs. deskriptív)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

nyelvszemlélet; az élő nyelv változása és változatossága)		
2. Területi, szociális és egyéni nyelvjárási jellemzők (Nyelv vs. dialektus, nyelvpolitika és nyelvészet; idiolektális tényezők; a világ nyelvei, tipológia, anyanyelvi beszélők szerint és nyelvtanulók szerint; összekötő nyelvek, pidgin és kreol nyelvek; bilíngvizmus és multilíngvizmus)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
3. Bevezetés a dialektológia tudományterületébe (Az izoglosszák: típusok, izoglosszanyalábok; az areális nyelvészet; peremnyelvek, a nyelvsziget jelensége; a dialektológiai kutatások története; párhuzamok a néprajzi dialektológiával)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
4. Kódválasztás, összehasonlító nyelvészet (A kódválasztás fajtái és formái; a nyelvrokonsági kutatások története: a modern nyelvészet kezdetei; a köznyelvek kialakulása, a világnyelvek köznyelvi változatai, többköznyelvűség; a standardizáció hatásai a dialektusokra)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
5. Dialektológia a fonetika és a fonológia szintjén (Standard nyelvváltozatok tipikus hangtani vonásai; közös dialektális hangtani folyamatok a világ nyelveiben; nyelvtörténeti hangváltozások vs. dialektális hangtan)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
6. Dialektológia és grammatika (A dialektális nyelvtan: a hangtan jelentéstelen szintjén túl, de még a szavak előtt; morfológiai és szintaktikai jelenségek, különböző esettanulmányok)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
7. Dialektológia a szókincs és a jelentéstan szintjén (Alapszókincs, jövevényszavak, idegen szavak, tájszavak; idegen szavak a köznyelvben és a dialektusokban, köznyelvi szóterjedés, kontaktushatások; szemantika a dialektológiában:	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	

ugyanazok a szavak más jelentésben; a „hamis barátok” jelenségköre)		
8. Magyar dialektológia (A magyar nyelvjárási rendszere; a magyar köznyelv kialakulása; a nyelvjárási régiók áttekintése, főbb hangtani, morfoszintaktikai és jelentéstani vonások)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
9. A világnyelvek dialektológiája (A világban beszélt „fontosabb” nyelvek nyelvjárási rendszere; a világnyelvek köznyelvi változatai; a világnyelvek idegen nyelvként tanult változatai; a dialektusok köznyelvesülése)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
10. Az idegen akcentus jelensége (Az akcentus definiálása, az idegen akcentus megkülönböztetése a nyelvjárástól; az akcentus fonetikai és fonológiai összetevői; az akcentus mely elemeit lehet kiküszöbölni idegennyelv-elsajátításakor, ill. mely elemei hasznosak az elméleti nyelvészeti kutatások számára?)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
11. Az anyanyelv-elsajátítás folyamata (A gyermeknyelv általános vizsgálata; nyelvfejlődés az első évben; fonológiai, grammatikai, szemantikai és pragmatikai fejlődés)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
12. A nyelvvesztés és a nyelvi kompetenciát támadó betegségek (Bevezetés a pszicholingvisztikába és a neurolingvisztikába; nyelvi diszfunkció: a károsodások oka és osztályozása, siketség, afázia, diszlexia, diszgráfia, logopédiai zavarok; a nyelvi kompetencia leépülése)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
Könyvészet: Ronald Wardhaugh: <i>Szociolingvisztika</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2002. (1. fejj.: Bevezetés 9–24.; 2. fejj.: Nyelv, dialektusok és változatok 25–52.; 3. fejj.: Pidgin és kreol nyelvek 53–77.; 4. fejj.: Kódválasztás 78–101.; 8. fejj.: A nyelvi változás 169–191.) David Crystal: <i>A nyelv enciklopédiája</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2003. (1. fejj.: A preskriptív hagyomány 12–16; 8. fejj.: A nyelv és a földrajzi hovatartozás 38–50.; 9. fejj.: A nyelv és az etnikai, nemzeti hovatartozás 51–55.; 10. fejj.: Társadalmi identitás 56–67.; 47. fejj.: Hány nyelv van a világon? 360–361.; 48. fejj.: Hányan beszélnek egy nyelvet? 362–364.; 50. fejj.: A nyelvcsaládok 370–373.; 51. fejj.: Az indoeurópai nyelvcsalád 374–383.; 53. fejj.: Szigetnyelvek 406–408.; 54. fejj.: A nyelvváltozás 409–416.; 55. fejj.: Pidgin és kreol nyelvek 417–424.; 59. fejj.: Világnyelvek 444–448.; 60. fejj.: Többnyelvűség 449–453.) Kiss Jenő: <i>Társadalom és nyelvhasználat</i> . Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002, 150–194.		

Kiss Jenő: <i>Magyar dialektológia</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2003. (Közösen kijelölt részletek.)		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Hogyan kell dialektológiai kutatást végezni? Hallgatói témaválasztás, egyéni gyűjtések megszervezése	Dialógus; frontális és csoportmunka, megbeszélés, elemzés	
2. A gyűjtött adatok feldolgozásának lehetőségei és módszerei	Dialógus; megbeszélés, elemzés	
3. Egyéni gyűjtések bemutatása	Egyéni bemutatók	
4. Egyéni gyűjtések bemutatása	Egyéni bemutatók	
5. Egyéni gyűjtések bemutatása	Egyéni bemutatók	
6. Egyéni gyűjtések bemutatása	Egyéni bemutatók	
7. Az egyéni gyűjtések feldolgozása és elemzése	Dialógus; megbeszélés, elemzés	
Könyvészet: A szeminárium ugyanazokra az olvasmányokra épül, mint az előadás.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalmában és módszereiben megfelel annak a korszerű társadalomtudományi szemléletnek, amely szerint a világ egyetemein az ilyen jellegű tárgyakat oktatják, és biztosítja a hallgatóknak azt a tudást, amelyre akár a közoktatásban, akár a tudományos kutatásban a későbbiekben szükségük lehet.
- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- A megbeszélte jelenségek ismerete. - Széleskörű rálátás a nyelvtudomány	Írásbeli vizsga	50%

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

	szociolingvisztikai problémáira. • A szakirodalom értő olvasása.		
10.5 Szeminárium / Labor	• Aktív részvétel. • A szemináriumi feladatok elkészítése. • Saját téma bemutatása és megírása beadandó dolgozat formájában	Prezentáció és beadandó dolgozat	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A vizsgán való részvétel feltételei:			
• legalább 5-ös minősítés a szemináriumi tevékenységen • a szemináriumi feladatok elkészítése az órán való részvétel feltétele • jelenlét legalább 9 szemináriumon (a szemináriumok 75%-án)			
a szemináriumok és az előadás anyagából külön-külön is átmenő jegyet kell szerezni			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:
28.01.2025

Előadás felelőse:

Husztly Balazs

Szeminárium felelőse:

Husztly Balazs

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 02. 10.

Intézetigazgató:

Bencs Attila

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása